

Gehoor aan GLB-eis Derde gewas populair

Opbrengst per hectare en een zo hoog mogelijke kVEM. Samen met de eis voor een derde gewas naast gras en mais worden onder meer de voederbieten, veldbonen en luzerne populairder. Elk gewas is geschikt voor in het rantsoen, maar het ene meer dan het andere.

Jasper Lentz

Voor de vergroeningseis van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) moeten bedrijven met meer dan dertig hectare bouwland of tijdelijk grasland een derde gewas gaan telen. Daarbij gaat het volgens Limagrain Nederland vooral om de grotere bedrijven, los van het feit of het om een intensief of extensief bedrijf gaat. De GLB-eis is de reden waarom de teelt van bijvoorbeeld de voederbieten volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek en naar schatting van Limagrain Nederland bijna is verdubbeld. "In 2014 besloeg het Nederlands areaal voederbieten zo'n 279 hectare. Wij schatten dat het in 2015 tussen de 500 en 600 hectare lag", vertelt productmanager Mark de Beer van Limagrain. "Het blijft een schatting, al is onze afzet van voederbieten meer dan verdubbeld vorig jaar."

Hoge opbrengst

"De voederbiet is interessant als derde gewas omdat het een hoge opbrengst per hectare oplevert", zegt De Beer. Volgens hem komt er zo'n 15 tot 20 ton droge stof af, dat komt neer op een opbrengst van zo'n 130 ton per

hectare. "Met een voederwaarde-opbrengst van 21.000 kVEM per hectare, gaat de voederbiet, die zeker niet te vergelijken is met een suikerbiet, goed naast gras en mais. De biet kan gewoon met snijmais ingekuild worden, gesnipperd of in z'n geheel."

Meer keuzes

Veldbonen, zowel de winter- als de zomer-variant, kunnen volgens Limagrain ook geteeld worden als derde gewas. Veehouder Joris Buijs uit Etten-Leur is al vijftien jaar bezig met veldbonen. "De teelt van veldbonen is niet heel moeilijk, maar je moet er wel voldoende aandacht aan besteden. Voor een goede opbrengst moet je vroeg zaaien in een mooi zaaibed en op niet te arme grond. De bemesting is afhankelijk van de bodemvoorraad, stikstof bindt de plant zelf uit de lucht. Tijdens de bloei moet je alert zijn op de zwarte bonenluis: zodra deze actief wordt moet je een bespuiting uitvoeren. Verder zijn vooral de omstandigheden tijdens de inzaai en het groeiseizoen heel belangrijk." Volgens de veehouder zijn de gemalen bonen hoogwaardig krachtvoer met veel eiwit en zetmeel. Dat is volgens hem duidelijk te merken in de melkproductie en het eiwitgehalte. Maar waarom gaat dan niet elke veehouder de veldboon als derde gewas telen? Volgens Mark de Beer ligt dat aan de aandacht die een veehouder eraan besteedt. "In het algemeen doen veehouders het derde gewas erbij en is de aandacht ervoor niet optimaal. Zonder die aandacht, die Buijs wel heeft, gaat het niet lukken. Het is van belang dat veehouders bewuster omgaan met de teelt van het derde gewas. De uitspraak 'ik heb nog een stukje grond over' bestaat niet in mijn optiek."

AREAAL VOEDERBIETEN VORIG JAAR VERDUBBELD

Het gewas past volgens Limagrain prima naast gras en mais.

Foto: Limagrain

Hoeveel keuzes er ook zijn, elk gewas is het meest geschikt voor een bepaalde grondsoort. De veldbonen gedijen volgens Limagrain het best op vochthoudende grond zoals klei. Voederbieten worden vooral op zandgronden geteeld. Voor luzerne geldt dat de opbrengsten het hoogst zijn op klei- en zavelgronden.

Mestwetgeving

"Het is tegenwoordig zaak om meer met minder te doen, dat geldt voor onze gewassen ook. In onze kweekprogramma's houden we al rekening met de mestwetgeving. We zijn in kaart aan het brengen hoe we mineralenefficiëntie in onze kweeklijnen kunnen inbouwen", zegt De Beer. Volgens hem is dat gemakkelijker gezegd dan gedaan. "Er zijn veel factoren die dit beïnvloeden." Met die factoren bedoelt De Beer onder meer bodem, grondsoort, stikstofleverend vermogen, bemestingsniveau, drijfmest/kunstmestaanvullingen, vochtvoorziening en genetische aanleg. Door op veel locaties en veel jaren onderzoek te doen,

MARK DE BEER

Productmanager bij Limagrain.

Foto: Jasper Lentz

wil Limagrain zo veel mogelijk data verzamelen om de resultaten zo betrouwbaar mogelijk te krijgen. Meerdere jaren onderzoek, want "één jaar is geen jaar en één veld is geen veld", aldus De Beer. Limagrain streeft ernaar rassen te selecteren en te kweken die een hoge efficiëntie behalen als het gaat om stikstof en fosfaat. "Maar je kunt als veehouder zelf ook spelen met het bouwplan. Door een vlinderbloemig derde gewas te kiezen, kun je de stikstofruimte van deze teelt benutten op het gras- en maisland. Vlinderbloemige gewassen hebben een groot stikstofbindend vermogen. Ook is het de kunst om een 'slim bouwplan' te maken. Een korter groeiseizoen of tijdige oogst, zoals bij veldbonen, geeft een goed inzaaimoment in augustus voor gras-klavermengsels."

Tabel 1

Een derde gewas naast gras en mais wordt steeds vaker geteeld. De schatting van Limagrain in vergelijking met de cijfers van het CBS tonen dat aan. De cijfers zijn weergegeven in hectares.

	2014 (bron: CBS)	2015 (schatting Limagrain)
Veldbonen	280	350 - 400
Voedererwt	189	400 - 500
Luzerne	5.257	7.000 - 8.000
Voederbieten	279	500 - 600